

100-LISTAN BRA FÖREBILDER 2008

Hon lånar ut pengar till dem som ingen annan litar på: före detta tjuvar, tiggare och prostituerade.

Samtidigt som finanskrisen skakar världens rika länder leder hon en folkrörelse där hundratusentals människor i Kenya sakta men säkert reser sig ur fattigdom.

Dagen har utsett Ingrid Munro, ledare för mikrofinansorganisationen Jamii Bora, till Årets Förebild 2008.

Hon är årets förebild 2008

Ingrid Munros organisation lånar ut pengar till de fattigaste i Kenya

” Men det finns ju inga unga som törs ta ansvar för ett sådant projekt. Det behövs en gammal människa för en sådan här sak.

Efter bara några minuter av vårt telefonsamtal avbryter Ingrid Munro det för en kort stund. Vi har precis hunnit igenom de inledande artighetsfraserna, jag har gratulerat till utmärkelsen och hon har förklarat att det är en ära.

– Vänta några sekunder, jag måste tända ljuset, säger Ingrid och försvinner från telefonen.

MÖRKRET HAR FALLIT. Mörkret i en annan, vidare betydelse, har länge varit utbrett i Kenya, ett av världens mest ojämlika länder. En liten elit har stora förväntningar, samtidigt som halva befolkningen lever på mindre än en dollar om dagen. Kenya har fått bistånd från Sverige sedan 1960-talet, men det bästa de fått från Sverige är kanske trots allt Ingrid Munro. Hon har lyckats tända ett ljus i det till synes kompakta mörkret.

Ljuset består av en organisation som ger mikrolån, en möjlighet för de allra fattigaste att låna pengar och förändra sin situation. Det var inte alls Ingrid själv som ville dra igång det hela. Tvärtom, det var en grupp tiggarkvinnor som övertalade henne

I Ingrid Munro. Nästan alla människor drömmer någon gång om att rädda någons liv. För Ingrid Munro slutade det inte med en dröm. Hon har bevisat att när pengar finner sitt syfte hos vår nästa kan de rädda liv – varje dag. Mikrofinansorganisationen Jamii Bora startades genom att Ingrid Munro som nybliven pensionär lånade ut små summor till 50 tiggarkvinnor från Nairobis slum. I dag har Jamii Bora 200 000 medlemmar över hela Kenya. Fattiga människor som just nu bygger en stad där de med hjälp av lån kommer att kunna köpa egna hus. Ingrid Munro är fortfarande, nio år senare, i alla högsta grad engagerad i arbetet.

just när hon stod i begrepp att återvända hem till Sverige.

– De sa ”Du är ju vår mamma, du kan inte lämna oss”, berättar Ingrid.

Då, för nio år sedan, var Ingrid redo att gå i pension efter att ha avslutat ett flerårigt bostadsbyggnadsprojekt som hon lett på uppdrag av några afrikanska regeringar. Tillsammans med maken Bob och barnen hade hon börjat ställa in sig på en svensk tillvaro med Ica och Kon-

LAGARBETE. När Ingrid Munro fick ta emot diplomaten Årets Förebild var hennes kommentar att detta var en utmärkelse till alla Jamii Boras medlemmar. ”Jag sa till mina vänner: ’De har utsett oss som organisation till förebild’ och alla kände sig stolta”.

FOTO: TIM LIDDLE

sum, bilbälte och Bingolotto.

– De här tiggarkvinnorna och jag hade bara hunnit jobba ihop en kort tid, men tillräckligt länge för att plantera en dröm hos dem. De ville inte ge upp.

Ingrid försökte säga till dem att det kanske vore bättre om någon ”yngre kraft” tog över. Själv skulle hon kunna hjälpa till med goda råd, hjälpa dem att mobilisera pengar.

– Men det finns ju inga unga som törs ta ansvar för ett sådant projekt.

Unga har ofta sina familjer att tänka på. Det behövs en gammal människa för en sådan här sak. En mikrofinansorganisation med tiggarna! ”Det kommer inte att gå.”

Pensionärstillvaron fick vänta. Ingrid lät sig övertalas att stanna och namnet på organisationen blev ”Jamii Bora”, som betyder ”Den goda familjen.”

I dag har organisationen 200 000 medlemsfamiljer, alla från samhällets botten. Förutom bank där

medlemmarna kan spara och låna, är Jamii Bora ett sjuk- och livförsäkringsbolag, man driver barnhem och sociala stödprogram. Omkring 1000 personer är anställda, alla medlemmar som kommer från ett liv på gatan.

Kanske var hon egentligen inte så svårövertalad, Ingrid Munro, när det gällde att gå in i närkamp med fattigdomsproblemet. Jämställdhets- och rättvisefrågor var inget nytt för henne som under 1960-talet ofta gjorde sin röst hörd i den svenska debatten (då med efternamnet Jussil).

INGRID ÄR ARKITEKT och arbetade under 1970-talet på Bostadsdepartementet när Ingvar Carlsson var bostadsminister. Med tanke på att hon jobbat nära de gamla ledarna för arbetarrörelsen, Gunnar Sträng och Olof Palme, är det kanske inte så konstigt att det är just de bärande idéerna i folkrörelsetanken, gräsrotternas engagemang, som Ingrid omsatt i praktisk handling i Kenya.

Vägen från de svenska kanslikorridorerna till Nairobis slumkvarter gick via ett FN-jobb. 1987 utsågs av FN till ”International year of shelter for the homeless” (FN:s Interna-

FOTO: TIM LIDDLE

tionella är för bostäder) och Ingrid fick jobbet att övertyga så många som möjligt av världens regeringar om att genomföra viktiga politiska bostadsreformer.

Efter avslutat FN-uppdrag fick Ingrid Munro frågan från några afrikanska länder, bland andra Burundi, Rwanda och Sierra Leone, om hon kunde tänka sig att arbeta med återuppbyggnad i deras länder. Under elva år, mellan 1988 och 1999, stod Ingrid Munro i ledningen för den mellanstatliga organisationen African Housing Foundation.

– Jag försökte genomföra det jag lärt från det internationella året. Jag var inspirerad av Muhammad Yunus, som då hade hållit på i åtta år med mikrofinansier.

DET VAR MÅNGA som varnade Ingrid för att det inte skulle gå att bygga en organisation på fattiga medlemmar. Världsbanken framhårdar i denna uppfattning.

– Jag har sagt till dem att de får sluta säga så. Vi lyckas ju faktiskt, säger Ingrid.

Men hon erkänner att vardagen är full av bakslag och motgångar. Organisationen har varit utsatt för väpnat rån tretton gånger.

– De flesta förstäsiga på anser

att våra medlemmar borde gå till en riktig bank, sätta in pengarna där och få ett kvitto. Men när en mamma i slummen ska åka med sina hopsparade fem shilling in till stan så kostar bussresan åtta shilling. Man utestänger alltså de fattiga. Så vi har accepterat att vi måste ha kontor i slummen där vi behövs.

Det säger sig självt att Ingrid fått tillbaka en del från den lön hon hade tidigare. Om hon skulle ligga på en hög lön skulle det dra med sig alla andra anställda.

– Det viktigaste är inte att tjäna mycket pengar. Det är en förmån att få se en organisation växa fram, att bli en stark, bärkraftig bankrörelse. Förresten har jag inte tid att göra av med pengar, att handla kläder eller gå till frissan.

När organisationen Jamii Bora blivit etablerad insåg man att människor behövde hjälp att komma bort från slummen. Så föddes tanken att bygga en egen stad med små billiga hus som de fattiga skulle ha råd med. Som Dagen tidigare berättat byggs nu staden Kaputiei med omkring 2000 små bostadshus om 50 kvadratmeter, daghem, kyrkor, skolor, sjukstuga, ett affärscentrum och en ekologisk avlopps-

reningsanläggning, den modernaste i Kenya.

Men trots att stadsbyggnadsprojektet kan tyckas positivt för de fattiga är det inte ett initiativ som uppskattas av alla.

– Fint folk vill inte att fattiga från slummen ska bo i ett område i närheten, då tror de att det blir slum där också.

Människor som var emot bygget anmälde saken till miljödomstol, men efter ett år vann Jamii Bora. Då överklagade motståndarna till Högsta domstol, men Ingrid Munro och Jamii Bora fick rätt även i den instansen. Nu är bostadsprojektet i full gång och sysselsätter omkring 700 personer.

Men den allra största motgång som organisationen drabbats av beror på oroligheterna i landet. Efter presidentvalet för ett år sedan utbröt våldsamheter. Det var upplopp och skadegörelse som i stor utsträckning gick ut över de

fattigas bräckliga tillvaro. När en marknadsplats som heter Toi market brändes ner förlorade många av Jamii Boras medlemmar sitt uppehälle.

– De hade sina marknadsstånd där och många hela sitt lager. Allt brändes ner, det fanns inte en pinn kvar. 80 000 av våra medlemmar förlorade allt de hade, allt de byggt upp under flera år.

Medlemmarna i Jamii Bora kan teckna en försäkring, men det fanns ingen möjlighet att organisationen skulle kunna betala ut pengar till så många på en gång.

– För första gången tiggde jag pengar. Jag sms:ade till människor över hela världen "Hjälp oss, vi måste ha pengar till vår katastrof-fond." Alla som hade försäkring fick hjälp av Jamii Bora.

Ingrid Munro är kristen och hon poängterar att alla i organisationen är troende, det ser hon som en viktig grund.

– För mig har den kristna tron blivit viktigare ju längre jag arbetar med de fattiga, ju mer jag ser av dagliga underverk. Jag är ödmjuk och anser att det som hänt i Jamii Bora är något som vi inte skulle ha kunnat åstadkomma själva.

Det ska nog till en gudomlig in-

Fakta: På vilket sätt tycker du att Ingrid Munro är en bra förebild?

Lars-Olof Hellgren, vd för Mikrofinanshuset:
"Hon har en enorm drivkraft, är hängiven och uthållig. Inget kan hindra henne, hon är så fokuserad. Hon kan uppnå det som alla säger är omöjligt."

Camilla Årlin, dotter:
"Hon sätter alltid andra människors välmående i första rummet. Det har varit inspirerande som barn att se hur hon alltid har en vision för andra, ingen historia är för hopplös att ta sig ur. Jag har haft en väldigt bra mamma att se upp till."

Fakta: Fyra barnbarn

Namn: Ingrid Munro

Ålder: 67 år

Bor i: Nairobi sedan 23 år, sommarhus i Östhammar

Familj: Maken Bob (från Kanada), fem barn och fyra barnbarn

Jobbar som: Chef för Jamii Trust, paraplyorganisation.

Egna förebilder: Flera stycken. Farmor, bonde i Järvsö som var "en arbetsmyra och en benfast kristen", Muhammad Yunus, nobelpristagare i ekonomi som fick pris för sin teori om mikrofinansier, och Hanna Njeri, en tiggarkvinna i Nairobi utan vars hjälp Ingrid inte hade startat organisationen Jamii Bora.

givelse för att agera som hon och de andra i ledningen för Jamii Bora gjorde efter våldsdåden. Under uppbyggnadsarbetet av Toi market bestämde de sig för att bjuda in förövarna att hjälpa till.

– De är välkända kriminella, vi visste vilka de var. Flera av dem har nu gått med i Jamii Bora.

– Här citeras ofta bibelordet "Om Gud är på vår sida, vem kan vara mot oss?" Då brukar jag säga att vi inte ska glömma ordet "om". Det gäller att vi uppträder på ett sätt som Gud accepterar om han ska stå på vår sida.

Det där med att gå i pension har Ingrid gett upp. Hon fortsätter att utbreda Guds rike på högsta växeln.

– Jag kan inte tänka mig att åka hem och sitta och läsa tidningar, se på tv och träffa folk. Jag skulle hela tiden tänka på mina medarbetare här, undra hur det går för dem.

– När jag jämför med mina jämnåriga hemma i Sverige så tror jag att jag är lyckligare. Jag ser resultat av det jag gör varje dag och jag har inte tid att fundera över några krämpor. Just nu jobbar jag mer än jag någonsin gjort – och det är ingen uppoffring.

MIRIAM ARREBÄCK

Det gäller att vi uppträder på ett sätt som Gud accepterar om han ska stå på vår sida.

... och här är ytterligare 99

Det är naturligtvis en svår lista att skriva – det finns ju glädjande nog så många fler förebilder att uppmärksamma.

Det som kännetecknar personerna på Dagens lista över bra förebilder är att de gjort något bra under 2008, något att inspireras av och lära från.

Den inbördes ordningen är inte det viktiga. Vikten av en förebild avgörs av den som ser och tar efter.

Vi presenterar stolt Dagens lista över 100 bra förebilder 2008.

2 Maj och Roy Franzén. Säljer hela sitt bohag i Södra Sandby på auktion. Deras samling av antikviteter värderas till två miljoner kronor. Pengarna skänker de bort. "Vi kommer själva från arbetarhem. Vi har inga egna barn och vill därför hjälpa andra som har det kämpigt" säger Maj till Aftonbladet. Tidigare har makarna Franzén sålt sin gård på Österlen och köpte hus åt två unga familjer.

3 Barbro Jönsson. F d åklagare. För ett år sedan utsattes hennes hem i Trollhättan för ett bombattentat och riksåklagaren ville att hon skulle byta inriktning och bli miljöåklagare. Men trots riskerna vägrade hon ge upp kampen mot den organiserade brottsligheten. I dag deltar hon i den mer än någonsin, som stabschef på länskriminalen i Göteborg.

4 Sara, 12 år. Räddade Therese, 5 år, ur en brinnande minibuss. Ringde sedan och larmade räddningstjänsten i Borås.

5 Tomas Sjödin. Berättar på ett öppet sätt om sin smärta efter sina söners bortgång. Inspirerar till ärlighet och att våga se verkligheten i vitögat.

6 Tomas Arvidson. Pastor i Mariefred som under året ägnat sin lediga tid till att resa land och rike runt för att anordna turneringar i beachvolleyboll un-

der namnet Beachvolley Aid. Anmälningsavgifterna under turneringarna går oavkortat till hjälporganisationen Ge för Livet.

7 Kim Tholander, Robin Isacson, Johan Vekas, Claes Winterborg, Martin Eriksson och Marcus Karlsson. Såg ett gäng som misshandlade en ung kvinna i en gångtunnel i Södertälje. Utan att tveka och med fara för sig själva kastade de sig in i tumultet och räddade kvinnan.

8 Borghild Johansson. Trots sina 86 år så har hon barnens och ungdomarnas bästa för sina ögon och är engagerad inom måndags-, tisdags- och söndagskolan i Pingstkyrkan. Under hösten fick hon Lions stipendium och utmärkelsen Årets ungdomsledare i Nordmaling.

9 Niklas Svenlin. Vägrade sälja porrtidningar på bensinmacken i Degerången där han jobbade extra. Hans protest ledde till att macken plockade bort all porr från hyllorna och nu uppmanar vd Mikael Åström andra bensinmackar i Piteå kommun att göra likadant.

10 Bertil Bengtsson. "Invandrarpastorn" som är extramorfär åt några barn med invandrarbakgrund i Huddinge. Hämtar i skolan, skjutsar dem hem, fixar mellanmål och mycket mer.

11 Per Eriksson. Ny rektor för Lunds universitet. Står upp för religionsfriheten, trots fördomsfull kritik från lärare på grund av hans kristna tro.

12 Sveriges Antifascistiska tanter. Demonstrerade genom att sjunga "Pappa kom hem" utanför porrklubbar i Stockholm.

13 Susanne Andersson. Kris-ten operationssköterska som, trots risken att bli dömd och kritiserad, vågade höja rösten mot kristna ledare som utan kunskap om sjukvårdspersonalens verklighet entydigt fördömer dem som jobbar med aborter.

14 Anita Dorazio. Har arbetat för flyktingars rätt i 40 år och blev nyligen utnämnd till årets svensk.

15 Sabine Kirschard. Tar hand om sin alzheimersjuka mamma i sitt eget hem i Gråbo, efter att ha upptäckt äldreboendets vanvård. Hennes mor får nu en värdig tillvaro, med viss hjälp av hemhjälp.

16 Faizal Luttaguzi. Vägrade låta bästa vännen "Romario" dö förgäves. När medierna inte rapporterade om knivmordet på Ahmed Ibrahim Ali, som vännen egentligen hette, drog han igång drevet som resulterade i en manifestation mot det meningslösa våldet, med 500 personer på Sergels Torg i Stockholm.

17 Cecilia Wikström och Camilla Lindberg. Riksdagsledamöter, fp, som röstade enligt sin fasta övertygelse mot FRA-lagen. Detta trots att partipiskan slog hårdare än någonsin.

18 Eva Nilsson Bågenholm. Läkarförbundets ordförande som har drivit frågan om papperslösas rätt till vård. Klart och tydligt har hon uttryckt att lagens särbehandling av samhällets mest utsatta människor strider mot läkarnas fundamentala yrkesetik.

19 Sten Bodin. Uppfinnare till tandemtramparen Actileg där patient och vårdare sitter mitt emot varandra med var sitt par pedaler som rör sig åt

"rätt håll" för båda. Personalen trampar och patienten följer efter i rörelserna och får därmed rörelseträning och fart på blodcirkulationen. En uppfinning som gör livet roligare och mer meningsfullt!

förebilder att inspireras av

20 Claes Waern. Mest förknippad med vd-titlar och arbetet med Pingst FFS har mannen i morfarsgenerationen med stort engagemang skapat ett nytt, genomtänkt koncept för söndagskolan Färgfabriken i pingstkyrkan i Tumba. Den samlar mellan 60 och 70 barn med föräldrar varje vecka.

21 Benny Haag. Skådespelare som inte bara själv vunnit kampen mot alkoholism utan också vikt sitt liv till att halvera alkoholkonsumtionen i Sverige. Under året utkom han med boken "Makt, mod och motstånd – om den mitt i och de runt omkring" som handlar om vad alkohol gör med den som super och med alla dem som finns runt omkring.

22 Patrik Olofsson. Pastor för Vetlanda bibelcenter som startade ungdomsgården Powerhouse, där många unga utanför kyrkan har fått ett andra hem. Med skejtpark, internetkafé, biljard och tv-spel vill han visa att det går att ha roligt utan droger och alkohol.

23 Carina "Hippietanten" Nyman. Musiker och sångerska som använde inkomsterna från sina två cd-album till att starta en drogfri ungdomsgård i Laxå. Hon skriver och sjunger själv om sin omvändelse och livet ut ur drogtrasket.

24 Anders Lago. Kommunråd i Södertälje som engagerat sig mer än han behöver för irakiernas situation. Fick under året besöka Washington och inför kongressen berätta om hur Södertälje tagit emot fler irakiska flyktingar än hela USA.

25 Patrik Asplund. Före detta fotbollshuligan och avhoppad nynazist som numera är projektledare för Djurgårdsandan – ett brottsförebyggande projekt för att förhindra rekrytering av ungdomar till kriminella gäng, bland annat genom så kallad spontanfotboll.

26 Sven-Gunnar Lidén. Baptistpastor i Salemskyrkan i Stockholm som arbetar aktivt mot människohandel. En av de drivande krafterna i en ekumenisk manifestation mot trafficking och anti-trafficking-konferenser i andra länder där kvinnor rekryteras till människohandeln.

27 Fredrik och Lisa Olsson. Under tre år i början av decenniet var paret Olsson de

enda svenska biståndsarbetarna i Moldavien. De startade ett arbete som församlingen i Hemse nu har hakat på. Nyligen fick församlingen Amnestys pris för sitt arbete för mänskliga rättigheter.

32 Mia Törnblom. Visar med sin självbiografi, "Så dumt!", en realistisk bild av hur en vanlig "svenssontjej" kan hamna i svårt missbruk, och om vägen därifrån. Ger en bra bild av när svensk missbrukarvård faktiskt fungerar.

33 Ulrika Ernvik. Gör ett enormt viktigt arbete, på ideell basis, för att förbereda blivande missionärer på hur flytten utomlands kommer att påverka barnen. Kunskaperna om dessa så kallade tredjekultursbarn, och förberedelserna inför hur utlandsvistelsen påverkar dem, är fortfarande ganska bristfälliga hos många svenska kyrkor och organisationer. Därför är Ulrika Ernviks arbete extra viktigt.

34 Adam Tensta. Kändis som valt att vara nykterist och visar det offentligt.

35 Björn Gustafsson. Komikern som även han valt att vara nykterist och visar det offentligt.

36 Nattnappen. Ett samarbete mellan Stockholmspolisen och polisens volontärer. Varje fredag och lördagnatt sitter volontärer på polishuset på Södermalm och svarar i telefon. De som ringer kan vara på väg hem och känna sig oroliga. Volontärerna följer personerna via karta och om nånting skulle hända skickar man en polisbil direkt till platsen.

37 Marcus Birro. Står upp för familj och trohet. Brinner med ett passionerat patos för rättvisa och kärlek. Har själv fått erfara hur tuftt livet kan vara, då han förlorat flera ofödda barn. Viker aldrig undan för cynismen. Pretentiös? Japp. Pekoral? Aldrig.

38 Mattias Gardell. Föreläsare och docent i religionshistoria vid Uppsala universitet, som i år släppt en mycket viktig bok om hur tortyren kommit tillbaka och blivit en del av vårt demokratiska samhälle.

39 Gunilla Hammar-Säfström och Stavros Louca. Lärare i tv-dokumentären "Klass 9A" som visat att en klass som ingen trott på kan bli bland Sveriges bästa. Genom att se varje elev och ingjuta självkänsla kunde även den mest misslyckade ta sig vidare till gymnasiet med bra betyg.

40 Nanne Grönvall. Grundade under 2008 en stiftelse som jobbar för utsatta barn. "Jag vet hur förtvivalad och rädd man ofta är och hur ensam man känner sig som barn i den miljön. Men jag vet också hur effektivt kärlek och uppmuntran kan överbygga och påverka situationen", säger hon.

41 Magda Eggens. Överlevare från Förintelsen. 84 år gammal fortsätter hon sitt arbete med att resa runt och vittna om sin historia.

42 Johan Ramstedt. F.d ishockeyspelare i Skellefteå AIK. Var med och övermannade en bankrånare som hotade personalen i Skelleftehamn. Tillsammans med en anställd höll han fast rånaren tills polisen kom.

43 Camilla Borgström. Fri-lansjournalist som tröttnade på alla negativa nyheter och bestämde sig för att skriva en bok där bara lyckliga

Årets
DAGEN *förebild*

28 Bengt-Arne Taavo. Busschaufför som genom att snabbt förstå allvaret, stanna och få ur skolbarnen han hade med sig förhindrade en brandkatastrof.

29 Anders Wejryd. Svenska kyrkans ärkebiskop har på eget initiativ bjudit in världens religioner till att ta tag i ett problem som hela mänskligheten står inför – klimathotet. Interfaith Climate Summit i Uppsala blev ett bevis på att religionen kan vara en drivkraft till att förändra världen.

30 Johan Jörgensen. It-evangelist som sprider Bibeln som ljudbok. Genom att han även satsat internationellt och under året kommit med en rad nya översättningar på engelska har han bland annat uppmärksammats i Financial Times.

31 Underbara Clara Lidström. Tjej som inspirerar unga kristna genom sin blogg. Inga kristna programförklaringar, inget teologiskt babbel – utan bara liv, livsstil och person. Där hennes gudstro spricker igenom i varje rad.

100-LISTAN BRA FÖREBILDER 2008

"nyheter" presenteras. Vill uppmuntra barnomsorgspersonal om vikten av att låta barn få inspireras av positiva nyheter.

44 Ingegerd Berg. Luleås nutida "slumsyster". Ser till att barn från svåra förhållanden får komma i väg till Frälsningsarméns kollo och kämpar för att få ihop gåvor så att kollektivsamheten kan fortsätta.

45 Henry Hedman. Sebastian Hedman Erikssons morfar, som lärt sitt barnbarn överlevnad. När den tio-åriga pojken kom ifrån sin klass under en skolutflykt och fick tillbringa en natt på fjället i Kvikvikkjokk åt han blåbär och myror – precis som morfar lärt honom.

46 Johannes Kajrup. Som utan att tveka kastade sig i vattnet och lyckades rädda föraren till den bil som körde över kajkanten i Helsingborg den 19 november.

47 Mats Calla. Ägare av Ica Supermarket Teg i Umeå, som slängde ut alla cigaretter från butiken i juni. "Nu när det ska vara närodlat, ekologiskt och nyttigt känns det fel att sälja cigaretter som är cancerframkallande. Jag hoppas att vi minskar rökningen", säger han.

48 Eva Brajtner. Diakon. Tillsammans med sina volontärer i Svenska kyrkan i Bergsjön delar hon ut mat och hygienartiklar två gånger i veckan till fattiga familjer i Göteborgs fattigaste förort. Gåvorna kommer från välvilliga affärs- och restaurangägare

49 Jennifer Bullington. Hon finns, tillsammans med de andra i Eugeniategnet, på Malmsskinnadsgatan i Stockholm på lördagskvällarna. De finns där för de prostituerade kvinnorna, lyssnar, ger tröst, stöd och omtanke. "Eftersom vi står där med vårt bord och det tända ljuset, behöver inte dessa kvinnor vara ensamma."

64

63

50 Thomas och Ann Andersson. Par från Halmstad som stöttar sin dotter, bosatt i USA, vars lille son drabbats av en dödlig sjukdom som successivt bryter ner honom. Tillsammans med andra familje- och släktmedlemmar turas de om att resa över för att finnas till hands i ett land där man inte har Försäkringskassans vab-dagar att tillgå.

51 Tomas Baeckman. Tränare i Livets Ords IF i innebandys division tre. Var i våras 26 sekunder från att föra upp sitt lag till division två. Laget har en skriven målsättning den här säsongen att undvika onödiga utvisningar och uppträda schysst mot domare och motspelare. Utsedd till årets herrledare 2008 av Upplands innebandyförbund.

52 Anna-Kerstin Danielsson. Diakonissa emeritus som köpte en fiskebod i Byxelkrok för att starta loppis med samtalshörna. Skylten "Har du frågor om livet? Jag känner en som har alla svaren", lockar till djupa samtal om tron.

53 Lars Bylin. Startade en hjälporganisation i Colombia för utsatta barn. Lyckas på ett smart sätt kombinera sitt vardagliga företagande i Sverige med hjälparbetet i Colombia – dessutom utan att passivisera mottagarna.

54 Andreas Joakimsson. Eldsjäl som brinner för ungdomsverksamheten i Svenska alliansmissionens ungdom. Trycker in flera veckors arbete under en arbetsvecka.

55 Marcus Marcus. 6-åring som själv grundat hemsidan Savethesharks.se. Har fått tiotusentals namnunderskrifter mot stymning av hajfenor, något som hotar flera hajarter med utrotning. "Man kan göra stor skillnad även fast man är liten", säger Marcus i Aftonbladet.

56 Kerstin Ekdahl. Föreläsningsspedagog som arbetar på Volvos Torslandafabrik. Hon, hennes

95

85

84

56

kolleger och många andra kristna har länge funnits tillhands för de anställda på fabriken, men fick en särskilt viktig roll när de drastiska nedskärningarna kom under året.

57 Linnea Sennehed. Tonårspastor i Sionförsamlingen i Linköping. Talade på Nyhemskonferensen och Lapplandsveckan som en av få kvinnor i ett ytterst mansdominerat sammanhang.

Årets 2008 DAGEN förebild

"Jag tror att det är en viktig uppgift att visa att kvinnor predikar och leder. Unga tjejer behöver få se det, så har jag känt från början", säger hon till Trons Värld.

58 Angelica Arillo, Veronika Dydik och Katarina Sandberg. Tre tolvåriga tjejer som en eftermiddag i våras gjorde ett lass chokladbollar, sålde dem utanför tunnelbanan och skänkte pengarna till Röda Korset.

59 Bert Karlsson. För att i tv-programmet "Matakuten" ha uppmärksammat folk i allmänhet och politiker i synnerhet på den urusla kvaliteten på skolmaten. Ett hedervärt jobb som ger både gladare barn och i förlängningen bättre studieresultat.

60 Sabine Edholm, Margaretha och Sven Stuesson. Avhoppare från sekten Kingdom Center. Visade stort civilkurage när de öppet vågade berätta om övergreppen i sekten och tog avstånd från de handlingar de själva begick när de var medlemmar.

61 Niklas Birgetz. Chef för Skandias idéer för livet. Som en del av personalvärden låter han Skandias personal engagera sig ideellt på betald arbetstid.

84

99

62 Johan Bonander. Präst i nordvärmäländska Östmark som ständigt hittar nya vägar för att ge bygden evangeliet om Jesus. Förutom att utveckla arbetet med folkface-konfirmationen och knyta kontakter som deltidssbrandman och fotbollstränare så bjöd han i år in till en rockabillygudstjänst med legendaren Carl Mann. "Det finns kanske de som tycker att detta blir för folkligt, men det är min plikt som präst att nå ut med budskapet", förklarar han.

63 Helle Klein. För att hon på ett föredömligt sätt fört in mötet mellan samhället och de existentiella frågorna i debatten, genom sitt val att läsa till präst och jobba med det under ett års tjänstledighet från Aftonbladet.

64 Daniel Månsson. Surf- och skjetfotograf som sprang på en bra dokumentär om några av världens hetaste surfares väg till en kristen tro. Tog den till Sverige och hyrde utrustning för att kunna arrangera en kvällsvisning på Böda strand, Öland.

65 Erika Nylund, 14 år. Brinner för att träna och leda barnen i "Upp & ner-laget", som vänder sig till barn med utvecklingsstörning och inlärningsproblem. "Det är så häftigt att se förändringar hos barnen. Vi har en pojke som vi aldrig riktigt fått med, men nu på sista tiden har han börjat reagera och deltar i gympan. Jag nästan gör första gången det hände" säger hon till tidningen Pejls.

66 Anna Mellergård, Mariannelund. Lyckades med arrangemanget Folk -08 locka folk från Skandinavien, Kina och England att besöka den småländska landsbygden. Hon och Kulturakademien i Mariannelund har satt byn på kartan när det gäller samtida konst, dans och musik.

67 Anette och Ingemar Juliusson, Örebro. Gav osjälviskt och uppoffrande sin tid åt 80-åriga Gunnar Davidsson under hans sjukdomstid. Så gott som dagligen fram till hans död besökte de honom på demensboendet.

68 Linnéa Widén. Filmare, fotograf med mera. En av de drivande bakom den kristna kulturkonferensen "Synergy", där kulturarbetare från både Sverige och andra länder möts och inspirerar varandra.

69 Fahd Luyombya. Har sedan flera år arbetat hårt med att aktivera unga i Kista, Akalla och Husby. Var med och startade ungdomshuset Reactor i Kista. Han arbetar också med organisationen Exit, som kontaktperson för unga med ett destruktivt beteende.

80

77

FOTO: SCANPIX, ANDREAS NILSSON, TOBIAS FISCHER, CORDIA, ANNA-LOTTA NYSTRÖM, MARTIN RIDNE, JOSEFIN CASTERDY, KERSTIN DOYLE, CHRISTINA BYSTRÖM, SAVETHESHARKS.SE

VEM SAKNAR DU PÅ ÅRETS LISTA? SKRIV TILL OSS PÅ HUNDRALISTAN@DAGEN.SE

Redigering: Jakob Ihfongård

100-LISTAN BRA FÖREBILDER 2008

70 Ivan Landinez. Låtskrivare i bandet La Populär. Ger delar av inkomsterna för gruppens debutskiva till Kooperation utan gränser kampanj mot fattigdom i Malawi. Ivan Landinez är född i Chile, och vissa av hans texter speglar orättvisor i världen.

71 Tony Carlsson. Har utifrån sin sons situation som tidigare yrkeskriminell samlat andra föräldrar i Österåkers kommun i kampen mot våld. På ett förtroendeskapande sätt har han visat exempel på att det är möjligt att förebygga eller finna vägar ur problem.

72 P-O Klint. Världens Barn-generäl från Hönö. Öckerö kommun var i topp under några år när det gällde att skänka pengar till Världens Barn-kampanjen. I år var man "bara" tvåa. Men P-O kämpar vidare för att folk ska skänka lite av sitt överflöd till behövande barn.

73 Annika Spalde. Sveriges mest aktiva diakon. Nöjer sig inte med att fördöma orättvisor i samhället. Hon agerar mot dem, för att få andra att få upp ögonen. Arbetar för djurens rätt med civil olydnad som metod.

74 Mattias Hagberg, Göteborg. Frilansjournalist som i år har skrivit boken "Skräp", där han undersöker vad som händer med alla våra sopor. En imponerande undersökning med fokus på miljön.

75 Lasse Levén. Under hans ledning har Furuholmskyrkan i lilla Alunda i norra Uppland gått från en krympande skara till att bli en församling som växer så det knakar, med ett omfattande socialt arbete. I år invigdes en större kyrksal för att få plats med alla besökare.

76 Jonas Jacobsson. Svensk skytt som tog hem tre guld under de Paralympiska spelen i Peking. Fick som förste handikappidrottare Svenska Dagbladets bragdguld med motiveringen "För bragdardat upphämtning till guld i Paralympics – en sann skyttekung".

77 Lars Winnerbäck. Han hade Amnesty och kampanjen "En aktiv röst" med sig under hela sin bejublade sommarturné eftersom han anser att det är viktigt att få politiker att lyfta fram frågor om de mänskliga rättigheterna.

78 Eva Funck. Röstskaådespelare, barnprogramledare i SVT och dockmakare som vann Kristallen 2008 för bästa barnprogram med "Evas superkoll". Hon förklarar svåra ord, begrepp och händelser så att de blir begripliga även för barn.

79 Fredrik Strage. Kulturrjournalist som gav filmen "Arn" en trea, men sedan fick så dåligt samvete för det höga betyget att han ställde sig utanför en biograf för att betala tillbaka pengar till missnöjda besökare som gått dit på hans rekommendation.

80 Süleyman Wannes. Corepiskopos i syrisk-ortodoxa kyrkan, som aktivt arbetar för integration i det svenska samhället och för kristen ekumenik bland annat genom sitt deltagande i Jesus-manifestationen.

81 Birgitta Ohlsson. Ordförande för Liberala Kvinnor och riksdagsledamot (fp) som tagit initiativ till insamling av strumpbyxor för att stödja kvinnor i Etiopien som genom könsstympning och barnafödande vid mycket unga år allvarligt har skadats. Ett ovanligt sätt att väcka uppmärksamhet och stöd till Fistulasjukhuset i Addis Abeba, där de utsatta kvinnorna kan räddas till ett dragligt liv genom operationer.

82 Carolina Klüft. Hon tog steget över till att endast satsa på längdhopp och tresteg. Hon följde sin egen övertygelse trots omvärldens tryck på att hon skulle fortsätta att tävla i sjukamp.

83 Nina Björk. Feminist, skribent och debattör som vågar utmana både feminister och liberaler, bland annat genom att föreslå att barn inte borde vara på dagis tidigare än tvåårsåldern. Hennes fokus ligger på medmänsklighet och rättvisa.

84 Nanne Bergstrand. För sin tro på att man kan vinna stort genom att satsa på det lilla. Som att i fotboll tro på en trio bröder från lilla Broakulla i Kalmar FF i stället för på någon överbetald föredetting från Brasilien.

85 Gunilla Stierngren. Psalmförfattare, tonsättare och musikproducent som har gjort psalmer att användas vid svåra sammanhang, texter präglade av empati och en stark tro.

86 Maria Küchen. Författare som skapar utrymme för lyriken i kristna sammanhang och själv ofta träder fram med sin nyvunna kristna tro på ett modigt och oförvägat sätt.

87 Torkels mobila nattfik. Varje fredagsnatt finns det på torget i Strängnäs för att dela ut Jesusord.

88 Aron Eriksson. Utbildningsansvarig i organisationen Lugna Gatan på Fryshuset i Stockholm. Arbetar med ungdomar mellan 14 och 19 år och ser och lyssnar på varje person.

89 Peter Hjukström. Har under ett antal år lett arbetet med riksinsamlingen "Världens Barn". Har en otrolig förmåga att leda och inspirera arbetet.

90 Kenneth Skoogh. Företagare som är eldsjäl bakom Sport för Lifes hockeyläger i Skillingaryd för ungdomar varje sommar. Tillsammans med Gustav Sandgren startade han i somras hockeykonfirmation.

91 Inga Gustafsson. 82-åring som driver IOGT-NTOs verksamhet på Vaddö, utanför Stockholm, och samlar in pengar till Världens Barn genom att mobilisera andra föreningar och näringslivet på orten.

92 Gertrud Lyrung. Varje sommarkväll de senaste 45 åren har hon guidat turister i Visby. Stadsvandringarna bedrivs av pingstförsamlingen i och pengarna går oavkortat till missionen och ett projekt i Benin.

93 Inga-Maj och Kurt Eriksson. Eldsjälar från Linköping som för tionde året i rad arrangerade en kyrkokonsert som slutade med ett över-skott på 100 000 kr till Rädda Barnens arbete bland gatubarn.

94 Sture Svensson. När det anordnas claci-car (biltävling i Rättvik) fixar Sture från Vikarbyn serveringen i Pingstkyrkan och drar ihop frivilliga till det praktiska arbetet. Under festivalen i Falköping ställer han upp som sjukvårdare.

95 Harry Månsus. Har i år skrivit sin självbiografi, men fortsätter också envetet sitt arbete med utgångspunkt från Brommadiologen, trots att han numera är pensionär.

96 Åke Gustafsson. Eldsjäl bakom dagledigträffar i Pingstkyrkan Halmstad som får alla att känna sig välkomna.

97 Pelle Bäckrud. Företagare, coach och familjerådgivare i Växjö som hjälper näringslivet att arbeta med frågorna kring hur man får ihop arbete, familj och fritid.

98 Elisabeth Bernspång. ST-läkare på Akademiska sjukhuset i Uppsala, som i dokusåpan "Sjukhuset" talade öppet om sin tro och sitt engagemang i kyrkan.

99 Ara Abrahamian. Brottaren som under OS i Peking protesterade mot fusk och mutor i Internationella brottningsförbundet, Fila, då han blev bortdömd i semifinalen. Vann bronsmatchen men lämnade tillbaka medaljen och diskvalificerades på grund av osportsligt uppträdande. Han stod för det han ville säga och bad om ursäkt för sitt beteende gentemot medtävlarna.

100 Ingrid Munro. Vinnarens namn och bosatt i Vittaryd. Hon började odla ekologiska grönsaker redan 1985, långt före alla artikelserier om att närproducerat är bra för miljön och hon håller fortfarande på.

ELLER TILL DAGEN, 105 36 STOCKHOLM. MÄRK KUVÄRET MED "100-LISTAN".